

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองชนิดกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (Quasi-Experimental Research One group pretest – posttest design) เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ รายวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และการพยาบาลผู้สูงอายุ และความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ ของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ดังนี้

การศึกษาในประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 รุ่น 6 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต จำนวน 92 คน ในขณะเริ่มการวิจัย แต่ในระหว่างดำเนินการวิจัย นักศึกษาจำนวน 2 คน มีปัญหาด้านสุขภาพทำให้ยังไม่สำเร็จการศึกษา เมื่อสิ้นสุดงานวิจัย จึงคงเหลือผู้สมัครสอบประเมินความรู้เพื่อขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ จำนวน 90 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุม เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร เกรดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 1 เกรดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 2 เกรดวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ เกรดวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 1 และเกรดวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ 2

2. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง ได้แก่

2.1 โปรแกรมการเตรียมความพร้อมในการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ โดยมีรายละเอียดดังนี้ จัดให้มีการทดสอบความรู้ก่อนเข้าโปรแกรมฯ และจัดนักศึกษาเป็นกลุ่มแบบร่วมมือ ภายในกลุ่มประกอบด้วยนักศึกษาที่เป็นกลุ่มเก่ง ปานกลางและกลุ่มอ่อน โดยจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม มีการทบทวนความรู้ด้วยตนเอง โดยกลุ่มเพื่อน และอาจารย์เสริมสร้างพลังอำนาจโดยศิษย์เก่า จากนั้นเป็นการทดสอบความรู้หลังเข้าโปรแกรมฯ และแบบทดสอบความรู้รวบยอด มีการตรวจสอบความเชื่อมั่นเชิงกระบวนการจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 เอกสารประกอบการเรียนในวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ 1 และ 2 และการพยาบาลผู้สูงอายุ

2.3 แบบทดสอบความรู้วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่จำนวน 75 ข้อ และการพยาบาลผู้สูงอายุจำนวน 40 ข้อ และแบบทดสอบความรู้ร่วยอดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ จำนวน 75 ข้อ และการพยาบาลผู้สูงอายุจำนวน 40 ข้อ ลักษณะข้อสอบทั้งหมดเป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก ให้เลือกตอบตัวเลือกที่ถูกต้องเพียงตัวเลือกเดียว ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน และตอบผิดให้ 0 คะแนน

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ เป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Likert scale) ที่มี 5 ระดับ ได้แก่ 5 4 3 2 1 ตั้งแต่มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ การแปลความหมายของคะแนน คือ ข้อความที่เป็นทางบวก จะได้รับคะแนน 5 4 3 2 1 ตามลำดับ ส่วนข้อความที่เป็นข้อความทางลบ จะได้คะแนนในทางตรงกันข้าม คือ 1 2 3 4 5 ตามลำดับ

เกณฑ์ในการแปลผลคะแนน (ยวดี ภาษา, 2543)

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

2.5 การสะท้อนคิดต่อการจัดโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ เป็นข้อความที่มีโครงสร้างให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เขียนความคิด ความรู้สึกที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ

3. การสร้างเครื่องมือวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัยดำเนินการตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ โปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ และข้อสอบทบทวนความรู้วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ และข้อสอบความรู้ร่วยอดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ

3.2 จัดเตรียมข้อสอบทบทวนความรู้วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ และข้อสอบความรู้ร่วยอดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และการพยาบาลผู้สูงอายุตามแผนผังการสอบวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุของสภาการพยาบาล โดยคัดเลือกข้อสอบที่คุณภาพจากคลังข้อสอบแบบทดสอบความรู้ร่วยอดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และการพยาบาลผู้สูงอายุที่คณะฯ เก็บไว้ นำมาจัดเตรียมเป็นแบบทดสอบความรู้วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่จำนวน 2 ชุด และการพยาบาลผู้สูงอายุ จำนวน 2 ชุด

4. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

นำข้อสอบทบทวนความรู้และข้อสอบความรู้รอบยอดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ เสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนการสอนทางการพยาบาล 5 คน พิจารณาและตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และนำข้อสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความตรงเชิงเนื้อหาแล้วไปหาความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย (Reliability) โดยไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 60 คน แล้วนำมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้ ได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย ดังนี้ ข้อสอบการพยาบาลผู้ใหญ่ชุดทดสอบก่อนและหลังการเข้าโปรแกรมฯ มีค่า KR 20 เท่ากับ 0.55 ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ มีค่าความยากง่ายโดยรวม เท่ากับ 0.46 ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.16 ข้อสอบการพยาบาลผู้ใหญ่ชุดทดสอบความรู้รอบยอด มีค่า KR 20 เท่ากับ 0.719 มีค่าความยากง่ายโดยรวม เท่ากับ 0.453 ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.234 ข้อสอบการพยาบาลผู้สูงอายุชุดก่อนและหลังการเข้าโปรแกรมฯ มีค่า KR 20 เท่ากับ 0.46 มีค่าความยากง่ายโดยรวม เท่ากับ 0.584 ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.191 และข้อสอบการพยาบาลผู้สูงอายุชุดทดสอบความรู้รอบยอด มีค่า KR 20 เท่ากับ 0.681 มีค่าความยากง่ายโดยรวม เท่ากับ 0.502 ค่าอำนาจจำแนก เท่ากับ 0.276

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขออนุญาตคณะบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

2. ผู้วิจัยเตรียมการวิจัย โดย

2.1 ประชุมคณาจารย์สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เพื่อชี้แจงขั้นตอนการทำวิจัย ให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และขอความร่วมมือในการเตรียมแบบทดสอบก่อนและหลังการใช้โปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ และแบบทดสอบความรู้รอบยอดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ และให้อาจารย์ในสาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุเป็นผู้ทบทวนสาระสำคัญในวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ

2.2 ผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนการทำวิจัยแก่นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เพื่อขอความร่วมมือในการทำและเก็บข้อมูลการวิจัย

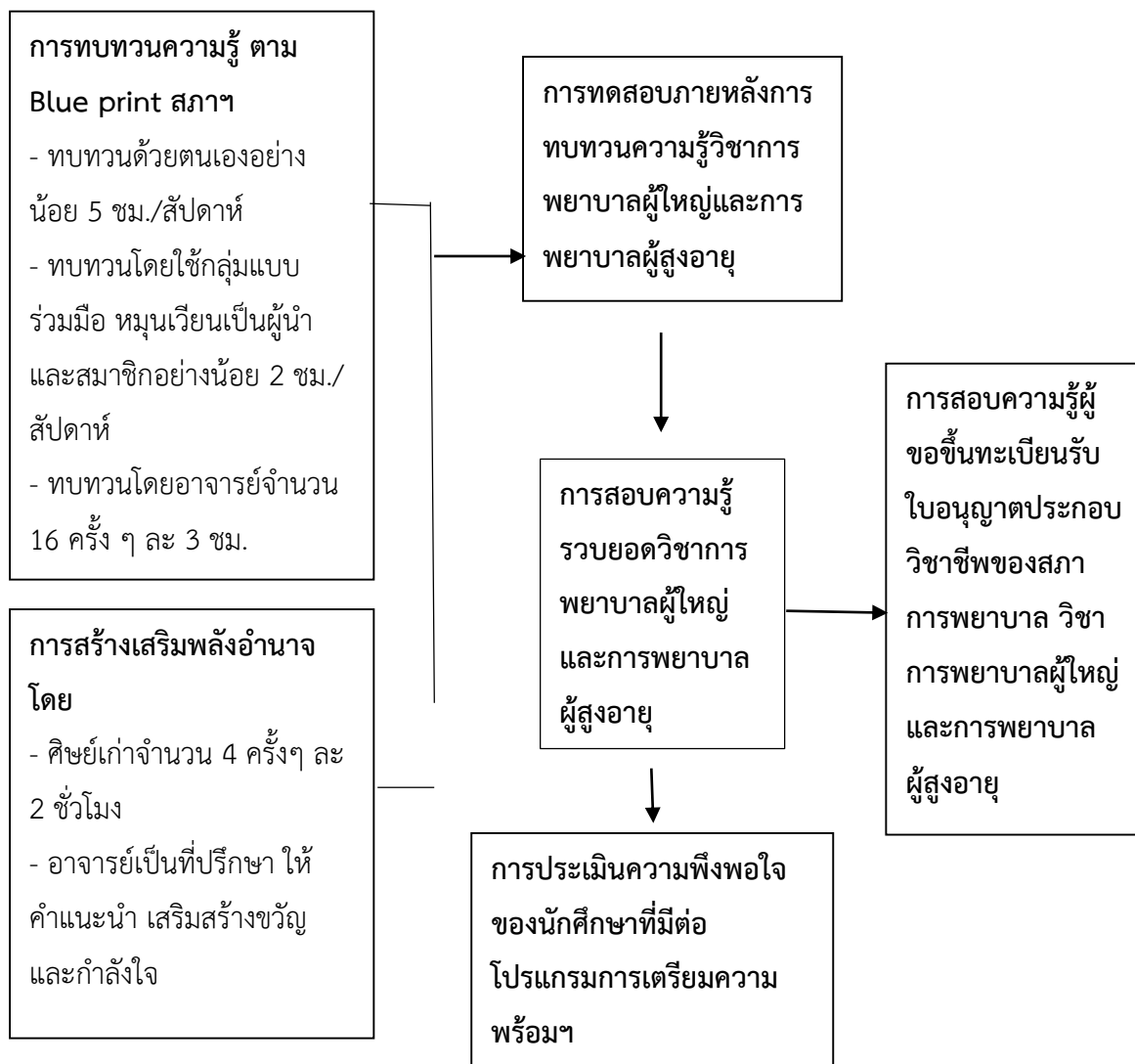
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ประเมินนักศึกษา ก่อนดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบทดสอบทบทวนความรู้วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ (Pretest)

3.2 การจัดนักศึกษาเป็นกลุ่มแบบร่วมมือ โดยให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ทั้งหมด 92 คน แบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามความสมัครใจ จำนวน 19 กลุ่มๆ ละ 4-5 คน ภายในกลุ่มประกอบด้วยนักศึกษา

พยาบาลที่เป็นกลุ่มเก่ง ปานกลางและกลุ่มอ่อน โดยจำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสมเป็น กลุ่มเก่ง คือ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป กลุ่มปานกลาง คือนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.99-2.50 และกลุ่มอ่อน คือ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50

3.3 ดำเนินการทดลอง ตั้งแต่กันยายน 2558 ถึงมีนาคม 2559 ตามแผนการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

3.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2559

3.5 ผู้วิจัยนำคะแนนการสอบทบทวนความรู้วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุทั้งก่อนและหลังการเข้าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ การสอบความรู้รวบยอดที่คณะพยาบาลศาสตร์จัดมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ตรวจสอบเรียบร้อยแล้วมาดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนำมาวิเคราะห์แจกแจงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 แบบทดสอบทบทวนความรู้ก่อนและหลังการเข้าโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุมาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ทดสอบสถิติที่ (pair t – test)

1.3 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลการทดสอบหลังการทบทวนความรู้วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุ และผลการสอบความรู้รวบยอดวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ และการพยาบาลผู้สูงอายุ ด้วยสถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation)

1.4 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ผลการสอบความรู้รวบยอดและผลการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพฯ วิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และการพยาบาลผู้สูงอายุของสภากาพยาบาล ด้วยสถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation)

การแปลความหมายของสหสัมพันธ์ ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ (2544). (อ้างอิงมาจาก Cohen, 1988) ได้แนะนำว่าสหสัมพันธ์ที่มีขนาดเล็ก หรือมีความสัมพันธ์กันน้อย ค่าสหสัมพันธ์จะอยู่ระหว่าง -0.29 ถึง -0.10 หรือ 0.10 ถึง 0.29 ส่วนสหสัมพันธ์ที่มีขนาดปานกลาง หรือมีความสัมพันธ์กันปานกลาง ค่าสหสัมพันธ์จะอยู่ระหว่าง -0.49 ถึง -0.30 หรือ 0.30 ถึง 0.49 และสหสัมพันธ์ที่มีขนาดใหญ่ หรือมีความสัมพันธ์กันสูง ค่าสหสัมพันธ์จะอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง -0.50 หรือ 0.50 ถึง 1.00

อีกวิธีหนึ่งที่นิยมใช้การแปลความหมายของค่าสหสัมพันธ์ คือ การนำค่าสหสัมพันธ์มายกกำลังสอง r^2 จะเรียกว่า สัมประสิทธิ์การอธิบาย (Coefficient of determination) แปลความหมายได้ว่า เปอร์เซ็นต์ของความแปรปรวนในตัวแปรหนึ่ง สามารถอธิบายหรือทำนายได้ด้วยตัวแปรอื่น ๆ ในขณะที่ การคำนวณสัมประสิทธิ์ของการไม่อธิบาย (Coefficient of non - determination) จะบอกถึงเปอร์เซ็นต์ของความแปรปรวนในตัวแปรหนึ่ง ที่ไม่สามารถอธิบายหรือทำนายได้ด้วยตัวแปร

อื่น ๆ จะคำนวณได้ด้วยสูตร $(1 - r^2)$ ดังนั้นสัมประสิทธิ์การอธิบายและสัมประสิทธิ์ของการไม่อธิบาย จะมีผลรวมเท่ากับ 1.00 (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2544)

1.5 คำนวณค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจที่มีต่อโปรแกรม การเตรียมความพร้อมฯ

1.6 วิเคราะห์เชิงเนื้อหาการสะท้อนคิดความรู้สึกรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อโปรแกรมการเตรียมความพร้อมฯ

การพิทักษ์สิทธิของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีขั้นตอนในการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ชี้แจงความสำคัญ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งประโยชน์ หรือข้อเสีย ที่กลุ่มตัวอย่างจะได้รับตามความเป็นจริง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 เต็มใจและให้ความร่วมมือเข้าในการทำวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยจัดทำเอกสารแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย (Informed consent form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงเจตจำนงเข้าร่วมวิจัยด้วยความสมัคร ไม่มีการบังคับ โดยลงนามยินดีเข้าร่วม การวิจัยและสามารถออกจากกรวิจัยได้ตลอดเวลาขณะที่ดำเนินการวิจัย โดยไม่มีผลกระทบต่อการเรียน และผู้วิจัยจะปกปิดข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นรายบุคคลไว้เป็นความลับ และจะนำเสนอ ผลการวิจัยในภาพรวม